

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

10 december 2001

WETSONTWERP

**tot wijziging van de wet van 5 juli 1998
betreffende de collectieve schuldenregeling
en de mogelijkheid van verkoop uit
de hand van de in beslag genomen
onroerende goederen**

WETSONTWERP

**tot wijziging van artikel 1675/13
van het Gerechtelijk Wetboek**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR
HET BEDRIJFSLEVEN, HET WETENSCHAPSBELEID,
HET ONDERWIJS, DE NATIONALE WETENSCHAPPE-
LIJKE EN CULTURELE INSTELLINGEN,
DE MIDDENSTAND EN DE LANDBOUW
UITGEBRACHT
DOOR MEVR. **Frieda BREPOELS**

INHOUD

I. Inleidende uiteenzetting van de minister van Economie en Wetenschappelijk onderzoek belast met het grootstedenbeleid	3
II. Toelichting bij het toegevoegde wetsvoorstel	5
III. Algemene bespreking	5
IV. Artikels gewijze bespreking en stemmingen	7
Bijlagen	12

Voorgaande documenten :

Doc 50 **1285/ (2000/2001)** :

001 : Wetsontwerp.

002 tot 005 : Amendementen.

Zie ook :

007 : Tekst aangenomen door de commissie.

Doc 50 **1224/ (2000/2001)** :

001 : Wetsontwerp van de heer Bourgeois en Van Hoorebeke.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

10 décembre 2001

PROJET DE LOI

**modifiant la loi du 5 juillet 1998
relative au règlement collectif
de dettes et à la possibilité de vente
de gré à gré
des biens immeubles saisis**

PROJET DE LOI

**modifiant l'article 1675/13
du Code judiciaire**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION DE L'ÉCONOMIE,
DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE, DE L'ÉDUCATION,
DES INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES ET CULTURELLES
NATIONALES, DES CLASSES MOYENNES
ET DE L'AGRICULTURE
PAR
M. Frieda BREPOELS

SOMMAIRE

I. Exposé introductif du ministre de l'Economie et de la politique scientifique, chargé de la politique des grandes villes	3
II. Commentaire de la proposition jointe	5
III. Discussion générale	5
IV. Discussion des articles et votes	7
Annexes	12

Documents précédents :

Doc 50 **1285/ (2000/2001)** :

001 : Projet de loi.

002 à 005 : Amendements.

Voir aussi :

007 : Texte adopté par la commission.

Doc 50 **1224/ (2000/2001)** :

001 : Proposition de loi de MM. Bourgeois et Van Hoorebeke.

**Samenstelling van de commissie op datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date du dépôt du rapport :**
Voorzitter / Président : Jos Ansoms

A. — Vaste leden / Membres titulaires

VLD	Pierre Lano, Georges Lenssen, Arnold Van Aperen.
CD&V	Jos Ansoms, Simonne Creyf, Trees Pieters.
Agalev-Ecolo	Muriel Gerkens, Leen Laenens.
PS	Léon Campstein, Maurice Dehu.
PRL FDF MCC	Philippe Collard, Serge Van Overtveldt.
Vlaams Blok	Roger Bouteca, Jaak Van den Broeck.
SPA	Henk Verlinde.
PSC	Richard Fournaux.
VU&ID	Frieda Brepoels.

B. — Plaatsvervangers / Membres suppléants

Willy Cortois, Guy Hove, Hugo Philtjens, Ludo Van Campenhout
Greta D'Hondt, Dirk Pieters, Paul Tant, José Vande Walle.
Martine Dardenne, Michèle Gilkinet, Simonne Leen.
Claude Eerdeken, Guy Larcier, N.
Anne Barzin, Robert Denis, Eric van Weddingen.
Gerolf Annemans, Koen Bultinck, Hagen Goyvaerts.
Magda De Meyer, Patrick Lansens.
Joseph Arens, Luc Paque.
Alfons Borginon, Karel Van Hoorebeke.

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social-chrétien
SPA	:	Socialistische Partij Anders
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>
DOC 50 0000/000 : Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 50 0000/000 : Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA : Questions et Réponses écrites
CRIV : Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)	CRIV : Compte Rendu Intégral, avec à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)
CRIV : Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)	CRIV : Version Provisoire du Compte Rendu intégral (sur papier vert)
CRABV : Beknopt Verslag (op blauw papier)	CRABV : Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)
PLEN : Plenum (witte kaft)	PLEN : Séance plénière (couverture blanche)
COM : Commissievergadering (beige kaft)	COM : Réunion de commission (couverture beige)

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
Natieplein 2	Place de la Nation 2
1008 Brussel	1008 Bruxelles
Tel. : 02/ 549 81 60	Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be	www.laChambre.be
e-mail : alg.zaken@deKamer.be	e-mail : aff.generales@laChambre.be

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsontwerp besproken tijdens haar vergaderingen van 24 oktober, 14 en 27 november en 4 december 2001.

I. — INLEIDENDE UITEENZETTING VAN DE MINISTER VAN ECONOMIE EN WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

Er is een beroep tot nietigverklaring ingesteld bij het Arbitragehof tegen artikel 20 van de wet van 5 juli 1998 betreffende de collectieve schuldenregeling en de mogelijkheid van verkoop uit de hand van de in beslag genomen onroerende goederen.

Dat beroep werd ingediend door de kredietsector en strekte ertoe artikel 20 van de wet, en meer in het bijzonder de paragrafen 2 en 3 van dit artikel, strijdig te horen verklaren met het gelijkheidsbeginsel dat is vastgelegd in de Grondwet.

Bij arrest nr. 22/2000 van 23 februari 2000 is dat beroep verworpen.

Artikel 20 van de wet strekt ertoe een Fonds voor de bestrijding van de Overmatige Schuldenlast in te stellen. Dat Fonds zal de gehele of gedeeltelijke betaling ten laste nemen van het onbetaald gebleven bedrag van de erelonen, emolumenten en kosten van de schuldbemiddelaars. Het moet gefinancierd worden met bijdragen van de kredietsector.

Artikel 20 kreeg tot dusver geen tenuitvoerlegging. Zolang het beroep aanhangig bleef, werd immers beslist te wachten met de effectieve oprichting van het Fonds.

Ondertussen is gebleken dat de oorspronkelijk bepaalde regels best zouden worden aangepast en vervolledigd.

De belangrijkste wijziging betreft de financieringswijze van het Fonds.

De vigerende wet bepaalt dat de ontvangsten die bestemd zijn voor het Fonds bestaan uit een jaarlijkse afname op de uitstaande hypothecaire kredieten en consumentenkredieten : de bijdrage hangt aldus rechtstreeks af van het omzetcijfer van iedere kredietgever.

Die financieringswijze is onbillijk ten aanzien van de kredietinstellingen die, terwijl ze een belangrijke hoeveelheid van contracten afsluiten, hun geschillen beheersen.

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné ce projet de loi au cours de ses réunions des 24 octobre, 14 et 27 novembre et 4 décembre 2001.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF DU MINISTRE DE L'ECONOMIE

L'article 20 de la loi du 5 juillet 1998 relative au règlement collectif de dettes et à la possibilité de vente de gré à gré des biens immeubles saisis a fait l'objet d'un recours en annulation auprès de la Cour d'arbitrage.

Ce recours fut introduit par le secteur du crédit et visait à entendre déclarer l'article 20 de la loi, et plus particulièrement les paragraphes 2 et 3 de cet article, comme contraires au principe d'égalité inscrit dans la Constitution.

Par l'arrêt n° 22/2000 du 23 février 2000, ce recours a été rejeté.

L'article 20 de la loi vise l'instauration d'un Fonds de traitement du surendettement. Ce Fonds doit prendre en charge tout ou partie du paiement du montant resté impayé des honoraires, émoluments et frais des médiateurs de dettes. Il doit être financé par les contributions du secteur du crédit.

L'article 20 n'a, jusqu'ici, pas été mis en exécution. En effet, tant que le recours restait pendant, il a été décliné de surseoir à la mise en place effective du Fonds.

Il est entre-temps apparu que les règles initialement prévues gagneraient à être adaptées et complétées.

La modification la plus importante concerne le mode d'alimentation du Fonds.

La loi actuelle prévoit que les recettes affectées au Fonds proviennent d'un prélèvement annuel perçu sur l'encours des crédits à la consommation et des crédits hypothécaires : la cotisation dépend ainsi directement du chiffre d'affaires réalisé par chaque prêteur.

Ce mode d'alimentation est inéquitable à l'égard des institutions de crédit qui, tout en développant une production importante de contrats, maîtrisent leurs contenus.

Het wordt inderdaad niet betwist dat de kredietgevers uiteenlopende beleidslijnen voeren op het gebied van kredietverlening. De solvabiliteit van de kredietnemer wordt aldus met min of meer gestrengheid beoordeeld. Dat verklaart grotendeels de verschillende percentages van geschillen.

De ontworpen oplossing gaat ervan uit dat de bijdrage van de ondernemingen in rechtstreekse verhouding moet staan tot hun verwikkeling in de dossiers van schuldoverlast. Het blijkt immers dat het totaal van het verschuldigd blijvend saldo van de door de financiële instellingen toegekende kredieten helemaal niet overeenkomt met hun betrokkenheid in de dossiers van schuldoverlast.

Vandaar dat de regering een oplossing aanreikt die billijk is voor de kredietgevers inzake hypothecair krediet én consumentenkrediet, en die tegelijkertijd de kredietgevers aanmoedigt toe te zien op de kwaliteit van hun portefeuille, waardoor het wettelijk oogmerk van de strijd tegen de overmatige schuldenlast wordt nagestreefd.

Deze oplossing bestaat erin de ondernemingen te laten bijdragen in de financiering van het Fonds op basis van de debetstand van de wanbetalingen zoals dit voorkomt op 31 december van het voorafgaande jaar in het bestand van de Kredietcentrale voor Particulieren van de Nationale Bank van België.

De schuldbemiddeling in het kader van de procedure van collectieve schuldenregeling is overigens een activiteit die een doeltreffende behandeling van de betwiste zaken toelaat. De schuldeisers en in het bijzonder de kredietgevers halen in dezelfde mate als de schuldenaars voordeel uit de prestaties van de schuldbemiddelaars.

Wanneer hij hiertoe de middelen heeft, draagt de schuldenaar, luidens de wet, de kosten van de schuldbemiddeling. Wanneer deze schuldenaar helemaal onvermogen is, is het logisch dat deze kostprijs zou gedragen worden door de kredietgevers, door het Fonds te stijven naar verhouding van hun betrokkenheid in de schuldoverlast van de huishoudens.

De minister is er zich van bewust dat de wijze van optreden van het Fonds nog problemen kan doen rijzen: wanneer zal het bijdragen, ten belope van welk bedrag, enzovoort?

Hij zal in de loop van de bespreking de gelegenheid hebben om bepaalde pistes aan te geven die een ruimere wetswijziging vereisen.

Dat Fonds moet dringend worden opgericht en georganiseerd. In dat opzicht zullen nog bepaalde maatregelen moeten worden genomen en dat zal tijd vergen.

En effet, il n'est pas contesté que les prêteurs mènent des politiques différentes en matière d'octroi de crédits. La solvabilité du demandeur de crédits est ainsi appréciée avec plus ou moins de sévérité. Ceci explique en grande partie des taux de contentieux différents.

La solution proposée repose sur l'idée que la contribution des entreprises doit être en relation directe avec leur implication dans les dossiers de surendettement. Il appert en vérité que le total du solde restant dû des crédits consentis par les institutions financières ne correspond nullement à leur implication dans les dossiers de surendettement.

Le Gouvernement propose dès lors une solution qui est aussi équitable à l'égard des prêteurs en crédit hypothécaire qu'en crédit à la consommation et qui encourage dans le même temps, les prêteurs à contrôler la qualité de leur portefeuille en telle sorte que le but légal de lutte contre le surendettement se trouve conforté.

Cette solution consiste à faire contribuer les entreprises au financement du Fonds sur base de la situation débitrice des défauts de paiement telle qu'elle se présente, au 31 décembre de l'année précédente, dans le fichier de la Centrale des Crédits aux Particuliers de la Banque nationale de Belgique.

La médiation de dettes dans le cadre de la procédure de règlement collectif de dettes est d'ailleurs une activité qui permet un traitement efficace du contentieux. Les créanciers, et en particulier les prêteurs, bénéficient, au même titre que les débiteurs, des prestations des médiateurs de dettes.

Lorsqu'il en a les moyens, c'est le débiteur, selon la loi, qui supporte le coût de la médiation de dettes. Si ce débiteur est totalement insolvable, il est logique que ce coût soit supporté par les prêteurs, en alimentant le Fonds au prorata de leur incidence dans le surendettement des ménages.

Le ministre est conscient que le mode d'intervention du Fonds puisse encore poser certains problèmes : quand interviendra-t-il, à concurrence de quel montant... ?

Il aura l'occasion, dans la discussion, de proposer certaines pistes qui impliquent une modification plus large de la loi.

Il est plus que temps de créer ce Fonds, de l'organiser. Certaines mesures devront encore être prises à cet égard qui prendront un certain temps.

Derhalve wenst hij dat dit wetsontwerp snel wordt goedgekeurd.

De minister merkt vervolgens op dat de cijfergegevens die zijn opgenomen in de memorie van toelichting moeten worden aangepast als gevolg van de recente bekendmaking van het verslag 2000 van de Nationale Bank van België over de werking van het gegevensbestand van de Kredietcentrale voor Particulieren (zie bijlage).

II. — TOELICHTING BIJ HET TOEGEVOEGDE WETSVORSTEL (DE HH. BOURGEOIS EN VAN HOOREBEKE) Nr. 1224/1 TOT WIJZIGING VAN ART. 1675/13 VAN HET GERECHTELIJK WETBOEK

Mevr. Frieda Brepoels (VU&ID) verwijst naar de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel (Stuk nr. 1224/1, blz. 3 en 4). Zij merkt op dat door de auteurs van het wetsvoorstel een amendement (Stuk nr. 1285/2) werd ingediend (op het wetsontwerp) dat een identieke strekking heeft als het wetsvoorstel.

De minister antwoordt het volledig eens te zijn met het amendement.

III. — ALGEMENE BESPREKING

De h. Jos Ansoms, Voorzitter, geeft lezing van een schrijven van de heer Eric Beaucourt, Voorzitter van de Rechtbank van eerste aanleg te Gent inzake «ernstige problemen i.v.m. de procedure van collectieve schuldenregeling ingevoerd bij de wet van 5 juli 1998» (zie bijlage). Dit schrijven werd door de Kamervoorzitter, in toepassing van art. 95,6, van het Kamerreglement aan de Commissie overgezonden als verzoekschrift. Kern van de zaak lijkt hem te zijn dat de fiscus – in de minnelijke procedure – systematisch weigert fiscale schulden kwijt te schelden en zodoende de hele procedure op de helling zet.

De minister bevestigt dit. Hij pleit er echter voor dit wetsontwerp zo snel mogelijk goed te keuren : het Fonds bedoeld in art. 20 van de wet van 5 juli 1999 moet zo snel mogelijk operationeel worden !

Mevr. Muriel Gerken (Agalev-Ecolo) bevestigt dat het Fonds operationeel moet worden opdat de procedure eindelijk zou functioneren zoals het hoort.

De h. Jos Ansoms (CD&V) wenst dat de minister van Financiën zo snel mogelijk zijn diensten tot de orde zou

Il souhaite, dès lors, que ce projet puisse rapidement être adopté.

Ensuite, le ministre fait observer que les informations chiffrées reprises dans l'exposé des motifs doivent être adaptées, vu la récente parution du rapport 2000 de la Banque nationale de Belgique sur le fonctionnement du fichier de la Centrale des crédits aux particuliers (voir annexe).

II. — COMMENTAIRE DE LA PROPOSITION DE LOI JOINTE (MM. BOURGEOIS ET VAN HOOREBEKE) N° 1224/1 MODIFIANT LA L'ARTICLE 1675/13 DU CODE JUDICIAIRE

Mme Frieda Brepoels (VU&ID) renvoie aux développements de la proposition de loi (Doc. n° 1224/1, pp. 3 et 4). Elle fait observer que les auteurs de cette proposition de loi ont présenté au projet de loi un amendement (Doc. n° 1285/2) dont la portée est identique à celle de la proposition de loi.

Le ministre réplique qu'il peut pleinement souscrire à cet amendement.

III. — DISCUSSION GÉNÉRALE

M. Jos Ansoms, Président, donne lecture d'une lettre de M. Eric Beaucourt, président du tribunal de première instance de Gand, concernant des problèmes graves au niveau de la procédure de règlement collectif de dettes instaurée par la loi du 5 juillet 1998 (voir annexe). Cette lettre a, en application de l'article 95, 6, du Règlement de la Chambre, été renvoyée par le président de la Chambre à la commission en tant que pétition. Le nœud du problème lui paraît être que le fisc refuse systématiquement – dans le cadre de la procédure amiable – de remettre les dettes fiscales et remet ainsi en cause l'ensemble de la procédure.

Le ministre confirme qu'il en est bien ainsi. Il insiste toutefois pour que ce projet de loi soit adopté le plus rapidement possible : le Fonds visé à l'article 20 de la loi du 5 juillet 1999 doit devenir opérationnel dans les meilleurs délais!

Mme Muriel Gerken (Agalev-Ecolo) confirme que le Fonds doit être opérationnel pour que la procédure puisse finalement fonctionner correctement.

M. Jos Ansoms (CD&V) souhaite que le ministre des Finances rappelle ses services à l'ordre le plus rapide-

roepen, zoniet zou moeten blijken dat de Belgische overheid haar eigen wetten niet naleeft. Ten gronde wenst hij van de minister van Financiën een antwoord te krijgen op het verzoekschrift vóór de behandeling van het wetsontwerp in plenaire vergadering.

Hierop geeft *de minister* lezing van een schrijven dat hij heeft gericht aan zijn collega van Financiën over deze aangelegenheid (zie bijlage). Het is duidelijk aldus de minister, zoals trouwens de h. Beaucourt onderstreept, dat de houding van de fiscus als schuldeiser vaak de realisatie van een minnelijke aanzuiveringsregeling onmogelijk maakt.

De heer Karel Van Hoorebeke (VU&ID) verwijst in dit verband naar de notie «verschoonbaarheid» in de («nieuwe») faillissementswet van 8 augustus 1997 : ook hier heeft men vastgesteld dat de overheidsinstanties, met name onder meer de RSZ en de BTW-administratie, zich systematisch verzetten tegen deze verschoonbaarheid, zodat de wet momenteel wordt ontkracht en zijn doel niet bereikt. Onder meer om hieraan iets te doen werd trouwens recent door de Kamer een wetsontwerp tot wijziging van de faillissementswet van 8 augustus 1997 aangenomen (Stuk nr. 1132/1 en volgende). Spreker stelt voor het antwoord van de minister van Financiën af te wachten en de bespreking van het wetsontwerp ondertussen op te schorten.

De minister benadrukt dat hij de voorkeur geeft aan de juridisch meest zekere oplossing. Hij verduidelijkt verder dat het probleem zich alleen stelt in de minnelijke fase : de rechter kan – in de gerechtelijke fase – altijd een kwijtschelding toestaan. Tenslotte vreest de minister dat wellicht een wetwijziging zal nodig zijn, omdat een administratieve regeling, bijvoorbeeld per omzendbrief, waarschijnlijk niet zal volstaan.

De h. Van Hoorebeke merkt op dat de minnelijke fase juist veel soepeler verloopt, wat onder meer kosten en procedures (o.a. convocatie per gerechtsbrief) betreft dan de gerechtelijke fase.

Mevr. Creyf ziet hier een fundamenteel probleem : de minnelijke aanzuiveringsregeling kan momenteel hoewel ze in de wet staat, vaak niet worden toegepast. Zij verwacht dan ook een initiatief van de minister.

De minister stelt voor dat de Commissie dit wetsontwerp niettemin toch zou aannemen. Het zou betreurenswaardig zijn voorliggend wetsontwerp te vertragen, omdat het «Fonds ter bestrijding van de overmatige schuldenlast» zo snel mogelijk operationeel moet wor-

ment possible, faute de quoi il s'avérerait que les pouvoirs publics belges ne respectent pas leurs propres lois. Sur le fond, il demande que le ministre des Finances réponde à la pétition avant que le projet de loi soit examiné en séance plénière.

Le ministre donne ensuite lecture d'une lettre qu'il a adressée à son collègue des Finances à ce sujet (voir annexe). Selon le ministre, il est clair, ainsi que le souligne du reste M. Beaucourt, que l'attitude de l'administration fiscale en tant que créancier fait souvent obstacle à la réalisation d'un règlement amiable.

M. Karel Van Hoorebeke (VU&ID) renvoie à ce propos à la notion d'« excusabilité » figurant dans la (« nouvelle ») loi du 8 août 1997 sur les faillites : on a constaté, ici aussi, que les instances publiques, notamment l'ONSS et l'administration de la TVA, s'opposent systématiquement à cette excusabilité, de sorte que la loi est actuellement inopérante et manque son objectif. C'est notamment pour remédier à cette situation que la Chambre a récemment adopté un projet de loi modifiant la loi du 8 août 1997 sur les faillites (DOC 50 1132/001 et suivants). L'intervenant propose d'attendre la réponse du ministre des Finances et, dans l'intervalle, de suspendre l'examen du projet de loi.

Le ministre souligne qu'il préfère retenir la solution la plus sûre sur le plan juridique. Il précise par ailleurs que le problème ne se pose que dans la procédure amiable : dans le cadre de la procédure judiciaire, le juge peut toujours accorder une remise de dettes. Le ministre craint enfin qu'il faille modifier la loi, une réglementation administrative, par exemple par voie de circulaire, n'étant probablement pas suffisante.

M. Van Hoorebeke fait observer que la procédure amiable est précisément beaucoup plus souple que la procédure judiciaire, notamment en ce qui concerne les coûts et procédures (notamment la convocation par pli judiciaire).

Mme Creyf estime que se pose, en l'espèce, un problème fondamental : actuellement, il est fréquent que, bien qu'il soit prévu par la loi, le plan de règlement amiable ne puisse pas être appliqué. L'intervenante attend du ministre qu'il prenne une initiative.

Le ministre propose à la commission d'adopter quand même le projet à l'examen. Il serait déplorable que l'entrée en vigueur de loi en projet soit retardée, étant donné que le « Fonds de Traitement du Surendettement » doit devenir opérationnel le plus rapidement possible. Le

den. Dit Fonds heeft immers niets te maken met de in het verzoekschrift gesignaleerde problemen met de fiscus als schuldeiser. Eventueel kan de minister later een nieuw wetsontwerp indienen.

Mevr. Brepoels wijst erop dat ook in het verzoekschrift wordt aangedrongen opdat het Fonds zo snel mogelijk operationeel zou worden. Dit belet niet dat een antwoord van de minister van Financiën dringend gevraagd wordt.

IV. — ARTIKELS GEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Bij dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt. Het wordt eenparig aangenomen.

Artikel 2

De h. Jos Ansoms, Voorzitter, merkt op dat een legistische correctie dient aangebracht in de aanhef van artikel 2 : het bedoeld artikel 20 van de wet van 5 juli 1998 werd immers al eens gewijzigd door artikel 11 van de wet van 3 mei 1999 houdende budgettaire en diverse bepalingen (B.S. 4 mei 1999).

De minister heeft geen bezwaar.

Mevr. Trees Pieters (CD&V) vraagt waarom, onder het voorgestelde 1°, het Begeleidingscomité zijn verslag moet richten aan niet minder dan 3 ministers (Economische Zaken, Justitie en Financiën). Wie is eigenlijk verantwoordelijk ?

De minister antwoordt dat zonder enige twijfel de minister van Economie de verantwoordelijke minister is. De andere ministers hebben mede-ondertekend, omdat zij betrokken zijn : de minister van Financiën, omdat de NBB een belangrijke rol speelt in de procedure en de minister van Justitie omdat de eigenlijke procedure is opgenomen in het Gerechtelijk Wetboek.

Mevr. Simonne Creyf (CD&V) stelt vast dat de financiering van het Fonds zodanig is geregeld dat het Fonds de meest agressieve kredietaanbieders bestraft doordat zij de grootste bijdrage moeten betalen. Spreekster gaat volledig akkoord met dit preventieve karakter van het Fonds, maar wenst enige toelichting bij het mechanisme, d.w.z. bij de «coëfficiënt», waarvan sprake in art. 2, 2°, die zal worden toegepast op het totaal bedrag van de betalingsachterstanden van kredietovereenkomsten : zal deze coëfficiënt lineair (d.w.z. wie bijvoorbeeld 50 % aandeel heeft in de betalingsachterstanden betaalt 50 % van

Fonds n'est en effet pas concerné par les problèmes mentionnés dans la pétition, problèmes dus au fait que le fisc était le créancier. Le ministre pourrait déposer un nouveau projet de loi ultérieurement.

Mme Brepoels fait observer que les pétitionnaires insistent également pour que le Fonds devienne opérationnel dans les meilleurs délais. Il n'en reste pas moins qu'une réponse des ministre des Finances est demandée d'urgence.

IV. — DISCUSSION DES ARTICLES

Article 1er

Cet article ne donne lieu à aucune observation et est adopté à l'unanimité.

Art. 2

M. Jos Ansoms, président, fait observer qu'il y a lieu d'apporter une correction d'ordre légistique à la phrase liminaire de l'article 2 : l'article 20 de la loi du 5 juillet 1998 a en effet déjà été modifié par l'article 11 de la loi du 3 mai 1999 portant des mesures budgétaires et diverses (*Moniteur belge* du 4 mai 1999).

Le ministre n'y voit aucun inconvénient.

Mme Trees Pieters (CD&V) demande pourquoi, au 1° proposé, le Comité d'accompagnement doit adresser son rapport à pas moins de 3 ministres (Affaires économiques, Justice et Finances). Quel est en fait le ministre responsable ?

Le ministre répond que le ministre responsable est sans aucun doute le ministre de l'Économie. Les autres ministres ont cosigné le projet de loi parce qu'ils sont concernés par celui-ci : le ministre des Finances, parce que la BNB joue un rôle important dans la procédure et le ministre de la Justice, parce que la procédure proprement dite est incorporée dans le Code judiciaire.

Mme Simonne Creyf (CD&V) constate que le financement du Fonds est organisé de telle manière qu'il pénalise les prêteurs les plus agressifs en leur faisant payer la contribution la plus élevée. L'intervenante est entièrement d'accord avec ce caractère préventif du Fonds, mais elle souhaite un mot d'explication à propos du mécanisme, c'est-à-dire le « coefficient » dont il est question à l'art. 2, 2°, qui sera appliqué sur le montant total des arriérés de paiement des contrats de crédit : ce coefficient sera-t-il linéaire (en d'autres termes, celui dont la part dans les arriérés de paiement est de 50 %, paie 50 % des contri-

de bijdragen aan het Fonds) worden toegepast dan wel exponentieel? De tweede oplossing is immers nog veel dissuasiever t.a.v. onvoorzichtige kredietverstrekkers.

Verder is in art. 2, 3° sprake van de opdrachten van het Fonds. Welnu, zou het Fonds niet ook de informatie- en sensibiliseringscampagnes van de overheid terzake kunnen financieren? Hoe kijkt de minister verder aan tegen de eventuele financiering door het Fonds van door de Gewesten erkende organisaties voor schuldbemiddeling (op basis van een nog af te sluiten samenwerkingsakkoord).

De minister geeft toe dat een volledig lineaire coëfficiënt wellicht niet 100 % rechtvaardig is, maar anderzijds wenst hij toch ook geen al te complexe coëfficiënt. De bedoeling is trouwens niet zozeer de kredietverschaffers bestraffen dan wel het Fonds te spijzen.

Daarnaast onderstreept de minister dat preventie de sleutel is van het succes van deze regeling. Zo dienen jongeren zo vroeg mogelijk te worden gesensibiliseerd. Hij pleit dus voor een maximaal aantal preventiecampagnes, waarbij de benadering wel moet worden gediversifieerd in functie van de typologie van de doelgroepen.

Mevr. Creyf wenst te vernemen of de minister akkoord is met de twee bijkomende opdrachten die zij suggereert voor het Fonds.

De minister heeft geen bezwaar.

Hierop dient *mevr. Creyf* een amendement nr. 4 (Stuk nr. 1285/5) in. Dit beoogt art. 2, 3°, aan te vullen met de twee genoemde bijkomende opdrachten ten laste van het Fonds.

Mevr. Brepoels (VU&ID) wijst erop dat de h. Beaucourt in zijn verzoekschrift ook vroeg om de voorwaarden te verduidelijken waaronder een beroep kan worden gedaan op het Fonds.

De minister herhaalt dat de regering van plan is om de gehele wetgeving van 5 juli 1998 op een aantal punten te herzien. De problematiek van de gelijke toegang tot het Fonds zal worden geregeld in het kader van deze globale hervorming. Een wetsontwerp terzake hoopt de minister einde 2001 te kunnen voorleggen aan de Regering.

Mevr. Brepoels werpt tegen dat in § 3 reeds wordt bepaald wat ten laste van het Fonds kan worden gelegd.

butions au Fonds) ou bien exponentiel? La deuxième solution serait en effet encore bien plus dissuasive vis-à-vis des prêteurs imprudents.

Il est en outre question à l'art. 2, 3°, des missions du Fonds. Dans ce cadre, le Fonds ne pourrait-il pas également financer les campagnes d'information et de sensibilisation des pouvoirs publics en la matière? Quelle est par ailleurs la position du ministre à l'égard d'un éventuel financement du Fonds par des organismes de médiation de dettes agréés par les Régions (sur la base d'un accord de coopération restant à conclure).

Le ministre admet qu'un coefficient entièrement linéaire n'est peut-être pas tout à fait juste, mais il tient par ailleurs à ce que ce coefficient ne soit pas trop complexe. Son intention est d'ailleurs moins de sanctionner les prêteurs que d'alimenter le Fonds.

En outre, le ministre souligne que la prévention est la clé du succès de cette réglementation. C'est ainsi qu'il convient de sensibiliser les jeunes le plus tôt possible. Il plaide donc en faveur d'un maximum de campagnes de sensibilisation, pour lesquelles il convient de diversifier l'approche en fonction de la typologie des groupes cibles.

Mme Creyf demande si le ministre est d'accord pour confier au Fonds les deux missions supplémentaires qu'elle suggère.

Le ministre n'y voit aucune objection.

À la suite de cette réponse, *Mme Creyf* présente un amendement (n° 4, DOC 1285/005) visant à compléter l'article 2, 3°, par les deux missions complémentaires précitées à la charge du Fonds.

Mme Brepoels (VU&ID) fait observer que dans sa requête, M. Beaucourt a également demandé de préciser à quelles conditions le Fonds pourra être sollicité.

Le ministre répète que le gouvernement à l'intention de revoir l'ensemble de la législation du 5 juillet 1998 sur certains points. Le problème de l'égalité en ce qui concerne l'accès au Fonds sera réglé dans le cadre de cette réforme globale. Le ministre espère pouvoir soumettre au gouvernement un projet de loi en la matière pour la fin 2001.

Mme Brepoels objecte que le § 3 précise déjà ce qui peut être mis à charge du Fonds.

De h. Van Hoorebeke merkt op dat – zoals voor hogergenoemde faillissementswet van 8 augustus 1997 - ook voor de collectieve schuldenregeling op het terrein is gebleken dat zich een aantal problemen voordoen inzake de concrete toepassing van de procedure. Hij hoopt dat genoemde globale hervorming niet op de lange baan wordt geschoven.

*
* *

Amendement nr. 4 van mevr. Creyf cs. wordt verworpen met 11 tegen 3 stemmen en 1 onthouding.

Artikel 2 wordt aangenomen met 10 stemmen en 4 onthoudingen.

Art. 3

Mevr. Trees Pieters (CD&V) is van mening dat de in het voorgestelde art. 20bis ingevoerde sancties voor niet-betaling van de bijdrage aan het Fonds totaal buiten verhouding zijn en neerkomen op een «Berufsverbot» of een broodroof voor de betrokken kredietgevers. Ook de Raad van State (Stuk nr. 1289/1, blz. 19-21) was van mening dat deze sanctie onevenredig is en strijdig met in het nationaal en het internationaal recht erkende beginselen. Zij dient dan ook een *amendement nr. 2* (Stuk nr. 1285/3) in dat ertoe strekt het voorgestelde art. 20bis te schrappen.

De minister wenst te verwijzen naar het principe van het «privilege du préalable» in het administratief recent zoals trouwens ook tegenover de Raad van State werd gedaan. Hij verwijst naar de toelichting bij artikel 3 (Stuk nr. 1285/1, blz. 10).

Mevr. Trees Pieters wenst verder te vernemen welke opdecimen van toepassing zijn op de in het voorgestelde art. 20ter ingevoerde geldboeten van 250 tot 50.000 euro.

De minister antwoordt dat vanaf 1 januari 2002 een vermeerderingscoëfficiënt van 5 moet worden toegepast (i.p.v. momenteel 200 op de boetes in franken) : dit betekent dat de maximale boete 250.000 euro zal bedragen. Hij verwijst naar de artikelen 2 en 4 van de wet van 26 juni 2000 betreffende de invoering van de euro in de wetgeving die betrekking heeft op aangelegenheden als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet (B.S. 29.07.2000).

Mevr. Pieters meent dat het gaat om exorbitante bedragen.

M. Van Hoorebeke fait observer qu'il est apparu sur le terrain que - comme pour la loi sur les faillites du 8 août 1997 précitée - l'application concrète de la procédure pose aussi certains problèmes pour le règlement collectif de dettes. Il espère que la réforme globale précitée ne sera pas remise aux calendes grecques.

*
* *

L'amendement n° 4 de Mme Creyf et consorts est rejeté par 11 voix contre 3 et une abstention.

L'article 2 est adopté par 10 voix et 4 abstentions.

Art. 3

Mme Trees Pieters (CD&V) estime que les sanctions prévues à l'article 20bis proposé en cas de non-paiement des cotisations dues au Fonds sont totalement disproportionnées et s'assimilent à une «*Berufsverbot*», ou à ôter le pain de la bouche des prêteurs concernés. Le Conseil d'État (document n° 1285/1, pp. 19-21) a également estimé que cette sanction était disproportionnée et contraire aux principes reconnus en droit national et international. Elle présente dès lors un *amendement n° 2* (document n° 1285/3) tendant à supprimer l'article 20bis proposé.

Comme il l'a d'ailleurs déjà fait vis-à-vis du Conseil d'État, le ministre souhaite se référer au principe du «*privilege du préalable*», qui est un principe de droit administratif. Il renvoie au commentaire de l'article 3 (DOC 50 1285/001, p. 10).

Mme Trees Pieters souhaite par ailleurs savoir quels décimes additionnels sont applicables aux amendes de 250 euros à 50.000 euros instaurées par l'article 20ter proposé.

Le ministre répond qu'à partir du 1er janvier 2002, il convient d'appliquer un coefficient multiplicateur de 5 (au lieu de 200, comme c'est le cas actuellement pour les amendes en francs belges) : cela signifie que l'amende maximale s'élèvera à 250.000 euros. Il renvoie aux articles 2 et 4 de la loi du 26 juin 2000 relative à l'introduction de l'euro dans la législation concernant les matières visées à l'article 78 de la Constitution (*Moniteur belge*, 29.07.2000).

Mme Pieters estime que ces montants sont exorbitants.

De minister werpt tegen dat 250.000 euro het maximaal plafondbedrag is. De bedragen werden overgenomen uit andere wetgevingen. In de wet van 5 juli 1998 was trouwens initieel geen sprake van geldboeten.

*
* *

Amendement nr. 2 van mevr. Pieters wordt verworpen met 10 tegen 3 stemmen en 1 onthouding.
Artikel 3 wordt aangenomen met dezelfde stemming.

Art. 4

Bij dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.
Het wordt aangenomen met 12 stemmen en 2 onthoudingen.

Artikelen 5 en 6

De minister merkt op dat deze artikelen eigenlijk overgangsbepalingen bevatten in functie van de overgang naar de euro op 1 januari 2002. Vermits dit wetsontwerp niet in werking zal treden vóór 1 januari 2002 zijn de artikelen 5 en 6 overbodig geworden. Hij dient dan ook een *amendement nr. 3* (Stuk nr. 1285/4) in dat ertoe strekt deze artikelen te schrappen.

*
* *

Amendement nr. 3 van de Regering wordt eenparig aangenomen.

Art. 7 (*nieuw*)

De hh. Bourgeois en Van Hoorebeke (VU&ID) dienen een *amendement nr. 1* (Stuk nr. 1285/2) in. Dit strekt ertoe een artikel 7 in te voegen, luidens hetwelk in art. 1675/13, § 4, van het Gerechtelijk Wetboek de woorden «sedert ten minste 10 jaar op het moment van neerlegging van het verzoekschrift bedoeld in art. 1675/4» worden geschrapt. De indieners verwijzen naar de toelichting bij hun wetsvoorstel nr. 1224/1 (blz. 1-4).

Le ministre réplique que le montant de 250.000 euros est le plafond. Les montants ont été repris d'autres législations. À l'origine, la loi du 5 juillet 1998 ne prévoyait d'ailleurs pas d'amendes.

*
* *

L'amendement n° 2 présenté par Mme Pieters est rejeté par 10 voix contre 3 et une abstention.
L'article 3 est adopté par un vote identique.

Art. 4

Cet article ne donne lieu à aucune observation et est adopté par 12 voix et 2 abstentions.

Art. 5 et 6

Le ministre fait observer que ces articles contiennent des dispositions transitoires en vue du passage à l'euro, le 1er janvier 2002. Comme le projet de loi à l'examen n'entrera pas en vigueur avant le 1er janvier 2002, les articles 5 et 6 sont superflus. Le ministre présente dès lors un amendement (n° 3, DOC 50 1285/4) tendant à supprimer ces articles.

*
* *

L'amendement n° 3 du gouvernement est adopté à l'unanimité.

Art. 7 (*nouveau*)

MM. Bourgeois et Van Hoorebeke (VU&ID) présentent un *amendement* (n° 1, DOC 50 1285/2) tendant à insérer un article 7, qui vise à supprimer, à l'article 1675/13, § 4, du Code judiciaire, les mots « depuis plus de 10 ans au moment du dépôt de la requête visée à l'article 1675/4 ». Les auteurs renvoient aux développements de leur proposition de loi n° 1224/1 (pp. 1 à 4).

*
* *

Amendement nr. 1 van de hh. Bourgeois en Van Hoorebeke wordt eenparig aangenomen.

*
* *

Het gehele wetsontwerp wordt vervolgens eenparig aangenomen.

Bijgevolg vervalt het toegevoegde wetsvoorstel nr. 1224.

De rapporteur,

Frieda BREPOELS

De voorzitter,

Jos ANSOMS

*
* *

L'amendement n° 1 de MM. Bourgeois et Van Hoorebeke est adopté à l'unanimité.

*
* *

L'ensemble du projet de loi est ensuite adopté à l'unanimité.

Par conséquent la proposition de loi jointe, n° 1224 devient sans objet.

La rapporteuse,

Frieda BREPOELS

Le président,

Jos ANSOMS

BIJLAGE 1

Uit een analyse van de betwiste zaken van de sector van het hypothecair krediet en de sector van het consumentenkrediet, op basis van de gegevens die door de Nationale Bank werden gepubliceerd **op 31 december 2000**, stelt men vast dat het aantal geregistreerde hypothecaire kredietovereenkomsten **41.364** bedraagt, en dat het aantal geregistreerde kredietovereenkomsten van consumentenkrediet **476.326** bedraagt, hetgeen respectievelijk 8% en 92% uitmaakt van het totaal aantal van de geregistreerde kredietovereenkomsten.

Het totaal van de betalingsachterstanden voor het hypothecair krediet bedraagt **492.833.000** euro terwijl dit **1.271.779.000** euro bedraagt voor het consumentenkrediet, hetzij respectievelijk **28%** en **72%** van het totale bedrag van de geregistreerde betalingsachterstanden.

Bijgevolg stelt men vast dat het aantal hypothecaire kredietovereenkomsten veel lager ligt dan het aantal overeenkomsten van consumentenkrediet, maar dat het bedrag van de achterstanden in het hypothecair krediet in verhouding hoger ligt dan in het consumentenkrediet.

Overigens ligt het gedeelte van overeenkomsten met betalingsachterstand in het geheel van de lopende kredieten veel lager voor het hypothecair krediet dan voor het consumentenkrediet.

Het is bijgevolg door een analyse van het gedeelte van de betalingsachterstanden (in bedragen) in verhouding tot de uitstaande bedragen van het hypothecair krediet en van het consumentenkrediet, dat men op de meest billijke wijze het gewicht van elk type van kredieten in de geschillen kan meten.

Uitgedrukt in bedrag op **31 december 2000**, wordt de betalingsachterstand die bij de Nationale Bank geregistreerd is voor het hypothecair krediet geraamd op 1 % van de uitstaande bedragen (**492.833.000** euro betalingsachterstand tegenover een uitstaand bedrag geraamd op **49.283.300.000** euro), terwijl de betalingsachterstand voor het consumentenkrediet **10%** van de uitstaande bedragen bedraagt (**1.271.779.000** euro betalingsachterstand tegenover een uitstaand bedrag van **12.666.185.000** euro), hetzij een verhouding van 1 op 10 tussen het hypothecair en het consumentenkrediet.

ANNEXE 1

En analysant la part du contentieux dans le secteur du crédit hypothécaire et dans le secteur du crédit à la consommation, sur base des données publiées par la Banque Nationale **au 31 décembre 2000**, on constate que le nombre de contrats de crédit hypothécaire enregistré s'élève à **41.364** et que le nombre de contrats de crédit à la consommation enregistré s'élève à **476.326**, ce qui représente respectivement 8% et 92% du nombre total des contrats de crédit enregistrés.

Le montant des arriérés de paiement enregistré en crédit hypothécaire s'élève à **492.833.000** euros tandis qu'il s'élève à **1.271.779.000** euros en crédit à la consommation, soit respectivement **28%** et **72%** du montant total des arriérés de paiement enregistrés.

On constate donc que si le nombre de contrats de crédit hypothécaire est nettement plus faible que le nombre de contrats de crédit à la consommation, par contre le montant des arriérés de paiement en crédit hypothécaire est proportionnellement plus élevé qu'en crédit à la consommation.

Par ailleurs, la part de contrats en retard de paiement dans le total des crédits en cours est nettement plus réduite pour le crédit hypothécaire que pour le crédit à la consommation.

C'est donc par une analyse de la part des arriérés de paiement (en montants) par rapport aux encours, en crédit hypothécaire et en crédit à la consommation, qu'on peut mesurer de façon la plus équitable possible le poids du contentieux de chaque type de crédit.

Exprimés en montants au **31 décembre 2000**, les arriérés de paiement enregistrés auprès de la Banque Nationale de Belgique pour le crédit hypothécaire sont estimés à 1% des encours (**492.833.000** euros d'arriérés de paiement par rapport à un montant d'encours estimé à **49.283.300.000** euros), alors que les arriérés de paiement pour le crédit à la consommation par rapport aux encours sont de **10%** (**1.271.779.000** euros d'arriérés de paiement par rapport à un encours de **12.666.185.000** euros) soit une proportion de 1 à 10 entre crédits hypothécaires et crédits à la consommation.

De door het wetsontwerp weerhouden coëfficiënten houden rekening met de verhouding van 1 tot 10 tussen het hypothecair en het consumentenkrediet, zoals hierboven beschreven, te weten 0,2 per duizend voor het hypothecair krediet en 2 per duizend voor het consumentenkrediet. Het gaat hier om maximum-coëfficiënten; de Koning kan ze zo nodig verminderen.

De berekeningsbasis van de bedragen waarmee rekening gehouden wordt per kredietgever op 31 december van het jaar dat in aanmerking wordt genomen, is het totaal bedrag van de betalingsachterstanden, te weten voor de opgezegde kredieten, de eisbare bedragen en voor de niet-opgezegde kredieten, de bedragen van de achterstanden. Deze bedragen zijn voor iedere kredietgever gekend want het gaat om de bedragen die bij de Kredietcentrale voor particulieren, opgericht in de schoot van de Nationale Bank, werden geregistreerd.

Op basis van de weerhouden coëfficiënten en van de laatste totaalbedragen van de betalingsachterstanden die bij de Nationale Bank van België geregistreerd zijn, kan men rekenen op een inning van:

– voor het hypothecair krediet: 0,2 per duizend van **492.833.000** euro, het bedrag van de betalingsachterstanden, hetzij ongeveer **98.567** Euro;

– voor het consumentenkrediet: 2 per duizend van **1.271.779.000** euro, het bedrag van de betalingsachterstanden, hetzij ongeveer **2.543.558** euro,

hetgeen een totale inning van ongeveer **2.642.125** euro oplevert, wat **een beetje meer dan** 50% uitmaakt van het bedrag dat door de bestaande tekst wordt vastgelegd.

3° Wat de uitgaven betreft die men aan het Fonds zal kunnen doorrekenen, merkt men weinig verschillen op in vergelijking met de huidige tekst.

Les coefficients retenus tiennent compte de la proportion de 1 à 10 entre crédits hypothécaires et crédits à la consommation décrite ci-dessus, soit 0.2 pour mille en crédit hypothécaire et 2 pour mille en crédit à la consommation. Les coefficients fixés sont des maxima ; le Roi peut les réduire s'il y a lieu.

La base de calcul des montants pris en compte par prêteur, au 31 décembre de l'année de prise en considération est le montant total des arriérés de paiement, à savoir pour les crédits dénoncés, les montants exigibles et pour les crédits non dénoncés, les montants des arriérés. Ces montants sont connus pour chaque prêteur puisque ce sont les montants enregistrés auprès de la Centrale des Crédits aux particuliers, instaurée au sein de la Banque nationale de Belgique.

Sur base des coefficients retenus et des derniers montants totaux d'arriérés de paiement enregistrés auprès de la Banque Nationale de Belgique on peut compter sur un encaissement de :

– pour le crédit hypothécaire: 0,2 pour mille de **492.833.000** euros représentant le montant des arriérés de paiement, soit environ **98.567** euros;

– pour le crédit à la consommation : 2 pour mille de **1.271.779.000** euros représentant le montant des arriérés de paiement, soit environ **2.543.558** euros,

ce qui donne un encaissement total d'environ **2.642.125** euros, ce qui représente **un peu plus de 50 %** du montant qui est fixé par le texte actuel.

3° En ce qui concerne les dépenses qui pourront être imputées au Fond, on notera peu de différences par rapport au texte actuel.

BIJLAGE 2 - ANNEXE 2

Gent, 15 oktober 2001

Dhr. Voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers

Wetstraat
9000 Gent

Geachte heer Voorzitter,

Betreft: problemen inzake collectieve schuldenregeling.

Door de beslagrechters bij de rechtbank van eerste aanleg te Gent alsook door een aantal frequent als schuldbemiddelaar aangestelde advocaten, worden mij de volgende ernstige problemen gesignaleerd in verband met de procedure van collectieve schuldenregeling ingevoerd bij wet van 5 juli 1998 (B.S. 31 juli 1998) :

1. Zoals U weet is de procedure van collectieve schuldenregeling aldus opgevat dat na de toelaatbaarverklaring van het verzoek en de aanstelling van een schuldbemiddelaar, deze laatste in eerste instantie moet proberen om een *minnelijke aanzuiveringsregeling* te bereiken, d.i. een afbetalingsvoorstel waarmee alle schuldeisers én de schuldenaar zich akkoord kunnen verklaren.

De inhoud van een dergelijke minnelijke aanzuiveringsregeling wordt volledig aan de contractuele vrijheid van de partijen overgelaten: de omvang van de periodieke afbetalingen en - wat zeer belangrijk is - de duur van de aanzuiveringsregeling, dus het aantal jaren dat de schuldenaar zal afbetalen, wordt volledig vrij door de partijen bepaald.

In de praktijk ziet men dan ook dat, zeker in de vaak voorkomende gevallen waar de schuldenlast zeer groot is en de afbetalingscapaciteit van de schuldenaar zeer gering (zeer dikwijls kan niet meer dan 2.000 à 3.000 Fr. per maand maand worden afbetaald op een schuldenlast van één of meerdere miljoenen), door de schuldbemiddelaars voorstellen van minnelijke aanzuiveringsregeling worden gedaan die merkkelijk langer zijn dan de door de wet vooropgezette maximumduur van een *gerechtelijke aanzuiveringsregeling*, nl. vijf jaar (zie artikel 1675/12 §2 Ger.W. en art. 1675/13 §5 Ger.W.).

Dikwijls moet desondanks toch nog aan de schuldeisers worden gevraagd om een aanzienlijk deel van de schulden kwijt te schelden. Vele schuldeisers zijn daar dan echter toe bereid omdat zij ook wel weten dat wanneer het tot een gerechtelijke aanzuiveringsregeling komt, de duur van de aanzuiveringsregeling maximaal vijf jaar kan bedragen (art. 1675/13 §2 Ger.W.) en er dus een nog veel kleiner deel van de schuld zal worden afbetaald.

Men kan dus zonder meer stellen dat *minnelijke* aanzuiveringsregelingen voor de schuldeisers altijd gunstiger zijn dan *gerechtelijke* aanzuiveringsregelingen.

Nu stelt zich het probleem dat nagenoeg alle fiscale administraties systematisch weigeren om in te stemmen met minnelijke aanzuiveringsregelingen waarbij een gedeeltelijke kwijtschelding van belastingsschulden in hoofdsom wordt voorgesteld. Theoretisch baseren zij zich daartoe in hoofdzaak op artikel 172, 2e lid van de Grondwet luidens hetwelk «geen vrijstelling of vermindering van belasting kan worden doorgevoerd dan door een wet».

Men gaat er daarbij van uit dat de in de wet op de collectieve schuldenregeling *aan de beslagrechter* gegeven mogelijkheid om schulden - ook belastingsschulden - kwijt te schelden, in het licht van deze grondwettelijke bepaling niet voldoende is om de ontvangers toe te laten om in te stemmen met een minnelijke aanzuiveringsregeling die kwijtschelding van belastingen in hoofdsom inhoudt.

Diverse ter zitting verschijnende ontvangers delen mee dat zij, als rekenplichtigen van de Staat, niet het risico wensen te lopen om persoonlijk aansprakelijk te worden gesteld ingeval zij wél zouden instemmen met dergelijke minnelijke aanzuiveringsregelingen.

Er blijken binnen de fiscale administraties interne richtlijnen te bestaan die de ontvangers opleggen om dit standpunt in te nemen.

Een zowaar nog strenger standpunt wordt ingenomen door de Rijksdienst voor sociale zekerheid en de sociale verzekeringskassen, die *elke* kwijtschelding, zelfs van moratoire interest, kosten en bijdrageopslagen weigeren. Zij verwijzen daarbij naar het openbare orde-karakter van de sociale zekerheidsschulden.

Ook hier blijken richtlijnen te bestaan uitgaande van het bevoegde Ministerie (Middenstand en Landbouw) die de sociale verzekeringskassen verplichten om zich op dit strenge standpunt te stellen.

Tenslotte blijkt sinds kort nu ook de NV Electrabel, daartoe mogelijks «geïnspireerd» door het standpunt van de genoemde overheden, zich op het principiële standpunt te stellen dat zij niet kan instemmen met minnelijke regelingen die kwijtschelding van schulden inhouden omdat daardoor afbreuk zou worden gedaan aan het beginsel van de *benuttingsgelijkheid* van de diverse gebruikers van deze openbare dienst.

Van belang is daarbij dat deze overheden-schuldeisers niet betwisten dat de beslagrechter de belastingsschulden of sociale zekerheidsschulden kan kwijtschelden. Wanneer de zaak, na een (omwille van het door hen ingenomen standpunt) mislukte minnelijke aanzuiveringsregeling, voor de beslagrechter komt met het oog op het opleggen van een gerechtelijke aanzuiveringsregeling, verzetten deze schuldeisers zich dan ook nooit tegen gerechtelijke kwijtscheldingen. Dat laatste zouden zij ook moeilijk kunnen nu tijdens de parlementaire voorbereiding van de Wet van 5 juli 1998 uitvoerig is gediscussieerd over de vraag of belastingsschulden zouden kunnen worden kwijtgescholden en men zeer nadrukkelijk heeft geopteerd voor de mogelijkheid tot kwijtschelding door de beslagrechter (zie Verslag Moors, Parl.St., Kamer, 1073/11 - 1996-97, p.80-83).

In wezen komt het standpunt van de diverse overheden er dus op neer dat zij menen/vrezen niet (of op een niet voldoende duidelijke wijze) gemachtigd te zijn om in te stemmen met minnelijke regelingen die kwijtscheldingen van belastingen in hoofdsom inhouden.

Dit alles is echter in talloze dossiers - bijna steeds zijn er bij de schulden onbetaalde belastingen, dikwijls ook achterstallige bijdragen (gewezen zelfstandigen) en openstaande electriciteitsrekeningen - waar een voor alle schuldeisers veel gunstiger minnelijke aanzuiveringsregeling niet kan doorgaan omwille van dit uiteindelijk louter formele standpunt van de genoemde administraties.

Zo zijn er talloze dossiers geweest waarin :

- de schuldenaars bereid waren om gedurende tien jaar of meer af te betalen
- alle overige schuldeisers daarmee akkoord waren, zelfs al moest daarbij nog een deel van de schulden in hoofdsom worden kwijtgescholden, precies omdat zij weten dat in gerechtelijke regeling de duur beperkt is tot vijf jaar en er dan veel minder zal worden terugbetaald;
- maar de minnelijke regeling toch mislukt omwille van het formele standpunt van de fiscale administraties zodat men in een gerechtelijke regeling belandt waar de beslagrechter slechts kan vaststellen dat er geen akkoord werd bereikt en waar hij een qua looptijd beperkte aanzuiveringsregeling moet opleggen (art. 1675/13 Ger.W.).

Het standpunt van de diverse administraties betekent een belangrijke ondermijning van het gehele systeem van de Wet van 5 juli 1998.

Het is daarbij schrijnend dat het precies allerlei *overheden* zijn, waarvan toch mag worden verwacht dat zij zich sociaal opstellen, die verhinderen dat een voor alle partijen gunstige aanzuiveringsregeling tot stand komt en dat deze weigering bovendien niet is ingegeven door het «belang van de Schatkist» of het belang van instellingen uit de sociale zekerheid om een zo groot mogelijk deel van de onbetaalde bijdragen te innen, maar louter steunt op formele motieven.

De vraag stelt zich dan ook of niet moet worden overwogen om de wet aan te passen in die zin dat aan de voormelde overheden uitdrukkelijk de machtiging wordt verleend om, in het kader van een collectieve schuldnerregeling, in te stemmen met voorstellen van minnelijke aanzuiveringsregeling die kwijtscheldingen, zelfs van schulden in hoofdsom, inhouden.

2. Een tweede belangrijk punt dat de goede werking van de collectieve schuldenregeling ten zeerste bemoeilijkt, is het nog steeds niet in werking zijn van het Fonds ter Bestrijding van de Overmatige Schuldenlast, voorzien door artikel 20 van de Wet van 5 juli 1998.

Dit Fonds, dat zou worden gefinancierd door bijdragen van de banken en kredietinstellingen, zou tussenkomen in «het onbetaald gebleven saldo (van de kosten en erelonen van de schuldbemiddelaars) na toepassing van artikel 1675/19, vierde lid van het Gerechtelijk Wetboek» (art. 20 §4 Wet 5 juli 1998).

Het beroep tot nietigverklaring van deze bepaling ingesteld door de banken bij het Arbitragehof, werd bij arrest van 23 februari 2000 (J.L.M.B., 2000, 708) als ongegrond afgewezen.

Desondanks laat de oprichting van het fonds op zich wachten, met als resultaat dat in vele dossiers de erelonen en zelfs de door de schuldbemiddelaars gemaakte kosten (die niet gering zijn gezien het groot aantal partijen) niet kunnen worden vergoed.

Vele schuldbemiddelaars dreigen om die reden af te haken hetgeen uiteraard nefast zou zijn voor het hele systeem dat in zeer grote mate draait rond de spilfiguur van de schuldbemiddelaar.

Een spoedige oprichting van het Fonds ter Bestrijding van de Overmatige Schuldenlast is dan ook een absolute noodzaak voor het goede functioneren van de procedure van collectieve schuldenregeling.

Bij de oprichting van het Fonds, zou daarbij zeer duidelijk moeten worden bepaald onder welke voorwaarden de schuldbemiddelaars betaling zullen kunnen bekomen uit het Fonds.

Zal dat enkel zijn wanneer het deel van het inkomen van de schuldenaar dat niet aan leefgeld opgaat (dat m.a.w. kan worden verdeeld onder de schuldeisers), niet volstaat om de kosten en erelonen mee te betalen? Of zal het ruimer zijn?

*
* *

Zoals reeds benadrukt, is een spoedige oplossing voor de twee bovenvermelde problemen essentieel voor een goed functioneren van de procedures van collectieve schuldenregeling.

Met oprechte hoogachting,

Eric Beaucourt

BIJLAGE 3 - ANNEXE 3

Monsieur Didier REYNDEERS
Ministre des Finances
Rue de la Loi 12
1000 BRUXELLES

N. Réf. : PDJ/995/ec

Monsieur le Ministre,
Cher Collègue,

Concerne : règlement collectif de dettes / position du créancier fiscal

Dans le cadre de l'application de la loi sur le règlement collectif de dettes, j'ai été interpellé à plusieurs reprises sur l'attitude du créancier fiscal.

Tel est l'objet de la pétition de M. BEAUCOURT, Président du Tribunal de première instance de Gand. Celui-ci souligne l'importance de la phase amiable de la procédure du règlement collectif de dettes.

Dans l'intérêt du requérant, des créanciers et de l'intérêt général, il convient de rechercher une solution amiable, afin d'éviter le recours à la décision du juge.

Les travaux préparatoires de la loi encouragent les parties à trouver une solution à ce stade de la procédure. Dans nombre de situations, un accord amiable implique une remise partielle de la dette en capital. Le créancier fiscal refuse une telle remise, se fondant notamment sur l'article 172 de la Constitution. Cette entrave constitutionnelle est aujourd'hui largement controversée. On peut en effet estimer que la remise de dettes se réalisant dans le cadre d'une loi et selon les conditions posées par celle-ci, le prescrit constitutionnel est observé.

Il est incontestable que la position du créancier fiscal (jugée légitime ou non) rend difficile la réalisation de nombreux plans amiables, comme le souligne le pétitionnaire.

Une solution se doit d'être trouvée.

La loi sur le règlement collectif a mis tous les créanciers, fiscaux ou non, sur un pied d'égalité en ce qui concerne la remise de dettes décidée par le juge.

Dans le cadre d'un plan judiciaire, la Cour de Cassation a rejeté, à trois reprises, le privilège invoqué par le créancier fiscal.

Il apparaît dès lors que cette égalité doit également présider lors du plan amiable.

Au vu des difficultés actuelles, une modification de la loi s'impose mais, à la suggestion (que je partage) du Président de la Commission de l'Economie de la Chambre, Commission devant laquelle la pétition a été présentée, je souhaiterais vous demander si, par la voie administrative, une solution plus rapide ne pourrait pas être trouvée.

En vous remerciant d'avance, je vous prie de croire, Monsieur le Ministre, cher Collègue, à l'assurance de mes sentiments les meilleurs.

Charles PICQUÉ